

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 „ — „
 Na štvrt' roka ... 1 „ — „
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpáť nedávajú.

Udalosti svetovej vojny.

Veľké porážky Rusov, Srbov, Francúzov a Angličanov.

Na ruskom území stoja si oproti štyri milióny vojska. V dejepise sveta niet príkladu, že by na jednom bojišti a v jednom čase tak hrozného počtu armády o život a smrť viedly krvavé boje. Prítomne stojíme ešte len na začiatku týchto bojov, už ale zcelo nestranné a pravde úplne sôdpovedne môžeme udať, že naše chrabré čaty tak samostatne, ako aj v spojení so statnými a bojachtivými čatami nemeckými za každej príležitosti vífazia nad Rusom, úhlavným to nepriateľom každej ľudskej slobody, europejskej kultúry a zvlášte nášeho svätého náboženstva. Rus vtrhol do Galície, chcel sa zapelešiť v Lembergu, pokúsil sa dobíjať našu pevninu Przemysel, prinútený bol ale s hroznými porážkami cúvnuť. Len pri Przemysle padlo Rusov do 40.000. Sám cár chystal sa navštíviť Lemberg, po porážke pri Przemysle ale prešla mu chuť a s dlhým nosom vrátil sa domov. O niekoľko dní v Galícii nebude ani jedného Rusa. Karpáty síce prekročil na niektorých miestach, jeho pluky ale docela zničily naše vífazné čaty a včul už ani jedného ozbrojeného Rusa niet na území Hornouhorska.

Na južnom bojišti naše čaty pokračujú vo vífazných bojoch proti Srbom. Srbská takrečená armáda je už skoro celkom zničená. Srbský kráľ Peter ide utekať do Grécka. Srbská vláda je v Ťsköbe a nevie si rady, bo ani od Rusa, ani od Grécka nemôže dostať pomoci. Do Bosny

vtrhly nepatrné černoehorské bandy, naše čaty ich ale náležite vyprášily a zajaly početných banditov.

Voje nemeckého generála Hindenburga vífazne postupujú ku Varšave. Pri každej srážke koristia mnoho zbrane a iného vojenského vystrojenia a tisíce Rusov padá do zajatia Nemcov.

V bojoch proti Belgicku a Francúzsku nemecké čaty dosiahujú takého vífazstva, akému podobného není naznačené v dejepise sveta. Opevnené mesto Antwerpen nemecké čaty dobily a zaujaly s koncom minulého týždňa. Pád tohoto mesta je hrozná porážka nielen pre Belgicko, lež zvlášte pre Francúzsko a Anglicko. Nemecké čaty totiž, ktoré posiaľ dobíjaly Antwerpen, obrátia sa včul proti Francúzom a nebude dlho trvať, Nemci dobijú aj Paríž a po zničení francúzskej armády s celou silou obrátia sa proti Rusovi.

Toto je pravda! A táto pravda zvíífazi. Aby ale Všemohúci našim čatám a vojom nášeho spojenca dosiahnuť dal čoskoro úplného vífazstva, o to modlime sa pri všetkých službách Božích. Naše vrúčne modlitby pred vystavenou prevelebnou sviatosťou oltárnou a pri modlitbách svätého ruženca nech prerážajú nebesia, aby naše hrdinské čaty úplne zvíífazily nad Rusmi, Srbmi, Černoehorcami a nad každým nepriateľom našej vlasti.

V našich modlitbách ale pamätajme aj na tých, čo na bojišti krv svoju vyliali a život svoj obetovali za kráľa a vlast. Daj im Boh večného odpočinutia a svetlo večné nech im svieti, hrdinské mená ich nech sú zaznačené v knihe života večného.

O ďalších udalostiach svetovej vojny. podávame nasledujúce zprávy.

Vojna proti Rusom.

Značný zdar našej offensívy v Rusku.

Uhorská Telegrafická Kancellária sdeľuje nasledovnú úradnú zprávu:

Válečné operácie v Ruskom Poľsku a Haliči prajne napredujú. Nemecké a rakúsko-uhorské čaty spoločnou silou bojujú. Nepriateľa od Opatova a od Klimentova zahnať ku Visle. V Karpátoch Rusi pri užockom priesmyku utrpeli úplnú porážku.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu

Porážka Rusov pozdĺž Visly.

(Úradná zpráva.) Tak sa zdá, že neočakávané napredovanie nemeckých a rakúsko-uhorských vojenských síl v Ruskom Poľsku úplne prekvapilo Rusov. Veľké sily potiskli síce z Haliče na sever, tieto však spojenci vtedy, keď sa pokúsili prejsť cez Vislu v smere k Opatovu, zahnali cez rieku. Naše čaty zaujaly ruský most pri Sandomiere.

V Haliči dľa ustáleného plánu napredujeme.

Pri Tarnobrzegu odohnali sme jednu ruskú pešiu vojenskú divíziu.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Rusi pri Przemysli utrpeli hroznú porážku.

(Úradná zpráva, prišla 7. októbra večer.) Útočenie našich čiat aj v čera v menších kde tu svedených bojoch všade dosiahlo svoj cieľ. Dľa zprávy jedného dôstojníka generálneho štábu, ktorý sa z Przemyslu po opovážlivom lietaní vrátil, pevnosť, válečným oduševnením preniknutá obranná armáda, najúčinnivejšie a s najväčšou obozretnosťou bráni.

Armáda vo viac výpadoch odtiskla nepriateľskú bojovnú čiaru a zajala početných Rusov. **Všetky útoky Rusov následkom palby pevnostných diel za obrovských ztrát sa zmarily.**

V karpátskych priesmykoch od Vysokého sedla na západ už niet nepriateľa. Pri **Máramarosszigete** vtrhnutého nepria-

teľa sme porazili a mesto minulej noci zase sa dostalo do našich rúk.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Pri Przemysli zahynulo 40.000 Rusov.

Bukurešť, 9. októbra. V tunajších vojenských kruhoch o veľkých ztratách, ktoré utrpeli Rusi v Karpátoch a pri dobíjaní Przemysla, na základe informácií pochádzajúcich zo spoľahlivého miesta vedia udať i číslce. Pri obliehaní Przemysla — dľa informácie z ruského prameňa — hrad obtáčajúca armáda v utorok prudko útočila na vonkajšie šiance hradu. Obliehajúca armáda prišla až po drôtové šiance brániace ohrady a jarky, tu ale dostala sa do ohňa kanónov a pod šiancami umiestnené míny vybuchli. Rusi tu utrpeli strašnú porážku a boli prinútení rýchle reterirovať. Ztratu Rusov šacujú na 40.000 ľudí.

Vitazné napredovanie našich armád.

(Úradná zpráva. Prišla 9. októbra večer o 7. hodine.)

Naše napredovanie prinútilo Rusov, aby prestali marne napínať svoje sily proti Przemyslu, čo 8. októbra v noci dosiahlo svojho vrchola a dobýjateľov stálo hroznú obeť. Včera predpoludním palba delostrelectva proti hradbe oslaba a útoiaci nepriateľ začal odťahovať jednu časť svojich síl.

Pri Lancute s našimi napredujúcimi stúpami pustil sa do boja silný nepriateľ. Tento boj ešte trvá. Z Rozvadova nepriateľa sme už vyhnali.

Aj v Karpátoch dobre stojíme. Nepriateľ z marmarošskej stolice zutekal. Pri Bocskéve rozprášili sme silné oddelenie kozákov. V týchto bojoch vyznačila sa aj ukrajinská dobrovoľnícka čata. Naše napredovanie v Beskydoch a cez Verecký priesmik smerom ku Slavsku a Tuholke postúpilo. Z Užockého priesmyku vyhnaného nepriateľa cez Turku ďalej odtiskame.

Generálmajor Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

*

Mesto Lancut, spomenuté v zpráve generálmajora Höfera, leží asi na 20 kilometrov od Rzesova na východ na ceste vedúcej do Jaro-

slavy, pofažne Przemysla. Rzeszov, ako vieme, zpätzaujaly naše napredujúce čaty, ktoré nepriateľa zo západnej Haliče vždy väčšmi na východ tisknú. Rozvadov, z ktorého sme Rusov už vyhnali, leží v hornej časti uhla, ktorý tvoria rieky Visla a San v blízkosti Sanu, takmer v jednej výške so sandomierským priechodom, kde naše na kraji Ruského Poľska postúpené čaty prešly cez Vislu. Tucholka a Turka sú haličské obce; prvá leží oproti Vereckému priesmyku asi na 20 kilometrov od hranice, Turka ale voči Užockému priesmyku na ceste vedúcej do Sambora. Naše čaty teda v troch smeroch ženú pred sebou nepriateľa a výsledkom ich víťazného napredovania je, že Rusi začínajú odťahovať zpod Przemysla jednu časť svojich síl.

Novšia porážka Rusov v Haliči.

(Úradná zpráva. Vydaná 8. októbra na poludnie.) Počas ďalšieho napredovania našich čiat nepriateľa včera pozdĺž hradskej vedúcej ku Przemyslu pri Birczi, od Dynova na západ **sme zahnali a zpätzaujali sme aj Rzeszov, kde sme ukoristili kanóny.**

Tam, kde rieka San vteká do Visly, z utekajúcich Rusov sme mnohých zajali a ukoristili sme veľa vozov.

Obnovený prudký útok **na Przemysl sme skvele odbili. Nepriateľ mal veľa tisíc mrtvých ranených.**

Vo víťazných bojoch pri Máramarosszigete uhorskí a východno-haličskí landšturmisti, ako aj poľskí legionári pretekali sa v hrdinskosti.

Generálmajor Höfeer,
námestník séfa generálneho štábu

Víťazné napredovanie našich v Karpátoch.

«Budapesti Tudósító» v utorok, 6. októbra večer z príslušného miesta dostal nasledovnú zprávu:

Naše čaty aj pri Máramarosszigete začaly útočiť na Rusov. Ufať možno, že útočenie behom krátkeho času Uhorsko úplne očisť od ruských čiat.

Rýchle zutekanie alebo zničenie očakáva aj jednotlivé menšie oddelenia tohto ruského vojenského stípa, ktoré sa cez vrchové cesty vkradly do stolice Beszterce-Naszód. Predbežne v blíz-

kosti sa nechodiaci niekoľkí žandári pristavili napredovanie týchto oddelení, ale už sú na ceste vojenskej čaty, potrebné ku konečnému zmareniu celého pokusu.

Pri všetkých ostatných priesmykoch za hranicou Uhorska, víťazne napredujeme.

Porážka Rusov v Máramarosskej.

Uhorská Telegrafická Kancellária oznamuje z Nyiregyházy: Dľa úradnej z Husztu sem prišlej zprávy naše čaty od pondelka poludnia pri obci Técső stoja vo veľkej bitke s Rusmi. Naši hrdinskí vojaci Rusmi zaujaté posície z kroka na krok stále, po tuhom boji všetky si vydobijajú. Bitka tu ešte trvá.

Aj pri Krácsfalve bola bitka. Tu naše čaty, ktorých predvoj tvorilo 2000 poľských legionistov, ruské čaty úplne porazily. Rusi tu všetci zahynuli alebo padli do zajatia.

Rusov za Ungskou prenasledujeme.

Munkács, 7. októbra. Podžupan stolice beregskej úradne sdeľuje, že od nadžupana stolice Ungskej dostal zprávu, dľa ktorej z Ungskej vyhnaných Rusov naše čaty na haličskom území prenasledujú.

Rusov z Máramarosszigetu zahnali.

Huszt, 7. októbra. (Úradná zpráva.) Bitka pri Hosszúmezöve, ktorá sa včera začala, **skončila sa s našim víťazstvom.** Máramarossziget sme zpätzaujali. Na severovýchod utekajúcu ruskú armádu prenasledujeme.

Výše 8000 ruských mrtvých pri Užoku.

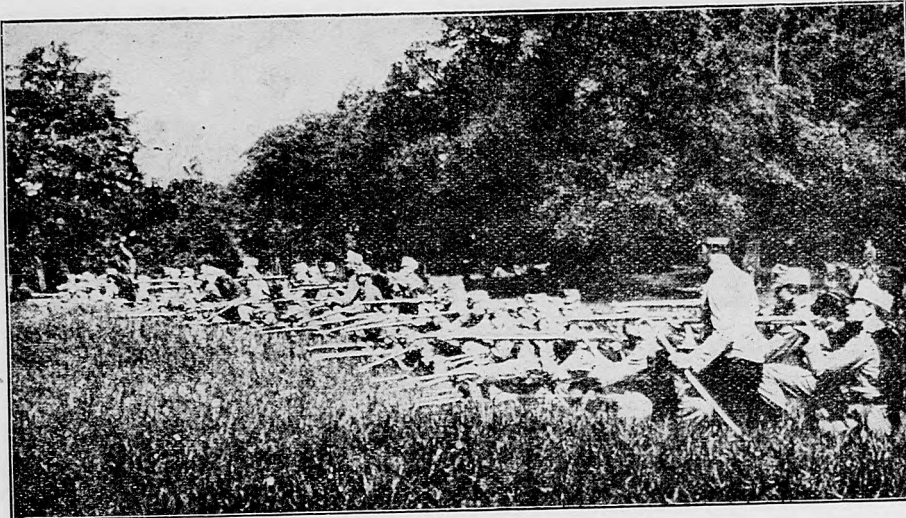
«Budapesti Tudósító» z príslušného miesta v stredu dostal nasledovnú zprávu:

Dľa úradnej zprávy v Máramarosszigete úrady ešte počas dnešného dňa začnú svoju riadnu činnosť.

Pri užockom priesmyku v pominulých bojoch padlých vojakov pochovávajú a *dosiaľ pochovali 8000 ruských mrtvol.*

Ruské kanóny v Tise.

Máramarossziget, 7. októbra. Naše čaty prekvapujúce nepadly Rusov, ktorí po krátkom odpore dali sa o zlomkrk na útek. Tak rýchle

Naše čaty v ohni.

utekali, že ani svoje kanóny nemohli so sebou vziať a veľkú ich časť nechali v rieke Tise.

Porážka Rusov v Ungskej.

Uhorskej Telegrafickej Kancellárii oznamujú z Ungváru:

O zpätzaujati haličského mesta Sianki, čo sa stalo 5. októbra, oznamujú, že jedna naša honvédska pešia divízia, ktorá aj predtým statne bojovala, veľmi sa vyznačila aj okolo vyhnania nepriateľa z ungskej stolice. Nepriateľ, ktorý v Ungskej prekročil hranicu, pozostával z jednej kozáckej divízie a z poldruhej pešej divízie a doniesol so sebou 20 kanónov. Honvédska divízia porazila nepriateľa, ktorý cúvol smerom k Samboru. Naši honvédi nepriateľa prenasledujú.

Následkom poriadkov, ktoré nadžupan gróf Gábor Sztáray porobil, v stolici ungskej opäť nastal pokoj a ušlé rodiny sa pomaly navracajú.

Porážka Rusov v Marmarošskej a Beszterce Naszódскеj.

Marmarossziget, 8. októbra. Rusi, ktorých naše čaty z Marmarosszigetu vyhnaly, pri Nagybockóve znova zaujali pozície a robia pokus, aby naše prenasledujúce voje pristavili.

Naše čaty ich napadly a z dosavadných správ už možno zistiť, že Rusi tak ako pri Užoku, aj tu so strašnou porážkou cúvnu.

Kolozsvár, 8. októbra. Niekoľko menších ruských oddelení, ktoré boly vtrhly do Marmarošskej, cez úzke vrchové cesty vtrhlo

aj do jednej-druhej dediny stolice Beszterce-Naszód.

Týchto Rusov zpočiatku pristavili stoliční žandári dotiaľ, kým na ohrožované miesta prišli naše čaty. Naši vojaci medzi Marmarosszigetom a Beszterce, pri obci Telcsfalu srazili sa s Rusmi a vydobili nad nimi veľké víťazstvo. Rusi sa o zlomkrk rozutekali a utekajú ku Magyarláposu. Naši ukoristili početnú muníciu a zajali vyše štyristo Rusov.

Poriadok v Beszterce-Naszódскеj a Marmarošskej.

Kolozsvár, 8. októbra. Vládny komissár gróf Edmund Bethlen víťazstvo pri Beszterce na plakátoch dal na vedomie obyvateľstvu Kolozsváru a tým, ktorí na chýr o blížení sa Rusov opustili Beszterce. Oznam aj to sdeľuje, že v radnanskom priesmyku naše čaty stoja na pohotove a voči ďalším vtrhnutiam vidiek je v úplnej bezpečnosti. Vrchnosti na chýr o víťazstve vrátili sa do Beszterce.

Marmarossziget, 8. októbra. Všetky vrchnosti vrátili sa na svoje miesto. Železničné spojenie je zpät uvedené, telefon a telegraf bez prekážky účinkuje. Obyvateľstvo mesta, ktoré koncom minulého týždňa opustilo svoje bydlisko, vrátilo sa do Marmarosszigetu.

Ztrata Rusov.

Marmarossziget, 8. októbra. V bojoch svedených pri Marmarosszigete zajali sme veľa Rusov a ukoristili sme aj kanóny.

Prenasledovanie Rusov v Karpátoch.

Marmarossziget, 9. októbra. Z Marmarosszigetu vyhnaté ruské čaty pri Nagybockóve sa znova shromaždily. Naši ich napadli a prinútili cúvnuť. Nepriateľ utekal po Lonku, kde znova zaujal pozíciu. Naše čaty nepriateľa stále so zdarom napádajú. O útočení na poludnie prišiel chýr, že Rusi cúvli už i z Lonky ku obci Ráhó, teda sú už celkom blízko ku hranici.

Teraz sa už bezpochybne dokázalo, že menšie ruské oddelenia, ktoré sa zjavily v se-

vernej časti stolice Beszterce-Naszód, boly patrolami veľkej ruskej čaty, ktorá vtrhla do Marmarošskej. Žandarmeria postačila ku ich rozohnatiu. Medzi časom prišli silnejšie naše čaty, ale už ich zjavenie sa postačilo, aby ruské oddelenia daly sa rýchle na útek.

Rusi v Haliči reterirujú.

(Úradná zpráva. Vydaná 10. októbra na poludnie.)

V piatok nepriateľ pokúsil sa ešte raz útočiť na juhovýchodný front Przemyslu, posádka ale útok, opäť ťažké ztráty zapríčiniajúc útočiacim, odbila. **Na to Rusi útekem cúvli od pevnosti.**

Zo západného frontu Rusi museli sa úplne odpratať. Naša jazda už ta vtiahla.

Rýchlosťou našich válečných operácií v Ruskom Poľsku a v Haliči zmätený nepriateľ pokúsil sa síce, aby svoje útočenie na pevnosť kryl potisknutím jednotlivých častí svojej armády na západ, **ale naše rýchle postupujúce voje nebol vstave nikde pristaviť.**

Tých 5—6 ruských divízií, ktoré sa pri Lancute pustily s nami do boja, **o zlom-krk reterirujú ku rieke San.**

Taktiež sme odbili po krátkom odpore jednu kozácku divíziu a jednu pešiu brigádu, ktoré od Dynova na východ zaujali opevnenú pozíciu. **Naše čaty sú nepriateľovi všade za päťami.**

Aj z Uhorska pravdepodobne čím skôr celkom budú vyhnané nepriateľské oddelenia, ktoré ešte v stolicách Marmaros a Beszterce-Naszód blúdia.

Generálmajór Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Odbitie Rusov od Przemyslu.

(Úradná zpráva. Vydaná 11. októbra na poludnie.)

Rýchle napredovanie našich čiat ku rieke San **oslobodilo Przemysl od nepriateľského obkolesenia. Naše čaty vrátili sa do pevnosti.**

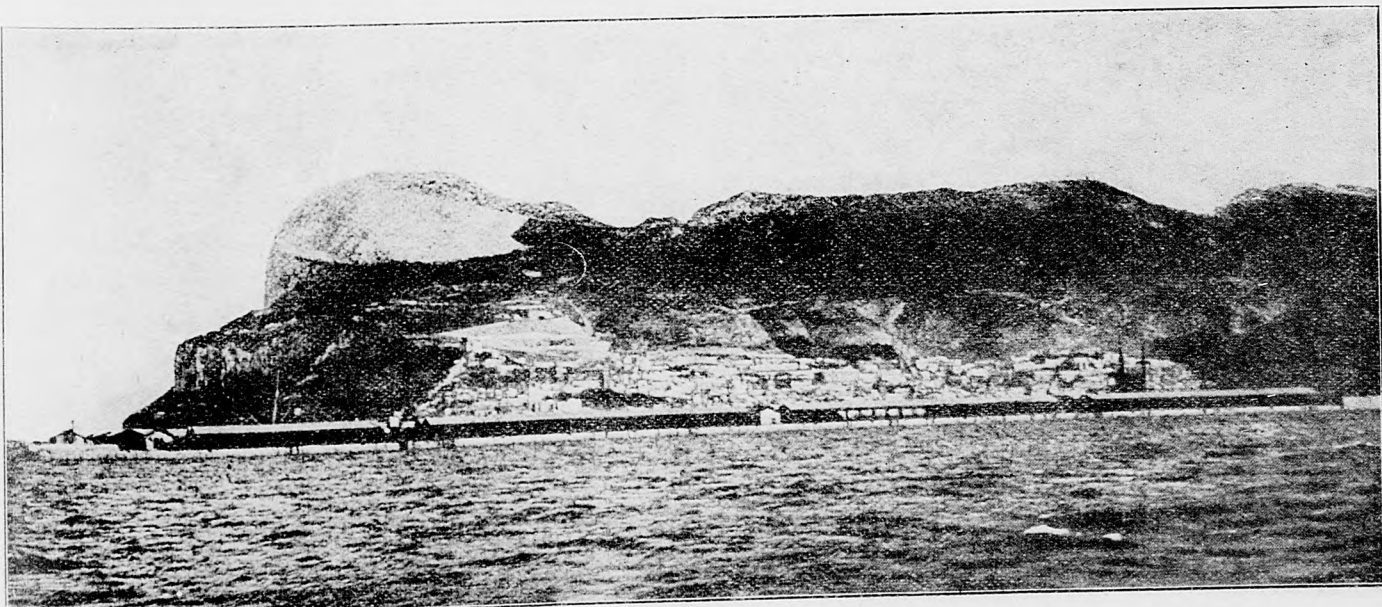
Kde Rusi stáli ešte voči nám, tam sme ich **napadli a porazili.** Počas utekania nepriateľa ku Sieniave a Ležajsku zajali sme početných Rusov.

Generálmajór Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

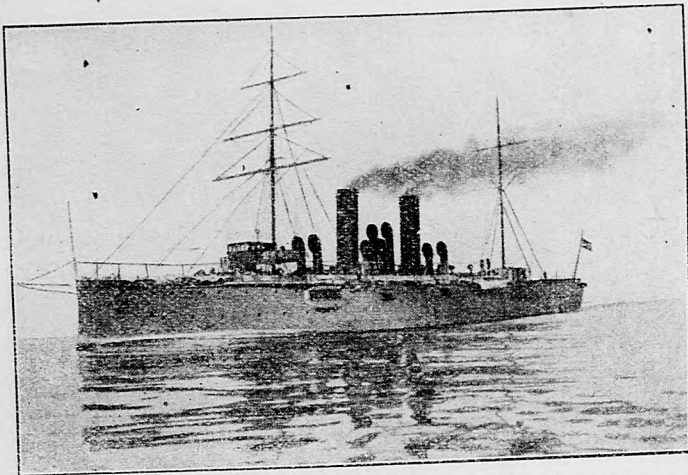
Pri Przemysli odbili sme 100.000 Rusov.

Viedeň, 12. októbra. Hrdinský odpor Przemyslu voči dlhému dobíjaniu vojenský odborníci znalci oduševnenými slovami vysvetľujú.

Vojenský spolupracovník «Neues Wiener Tagblatt»-u, kapitán Seeliger o dobíjaní píše: Przemysl skvele dokázal svoju strategickú a taktickú hodnotu pre operácie armády. Rus, cieľom krytia útokov na pevnosť za chrptom svojej vlastnej obliehajúcej armády šesť divízií pechoty a jednu divíziu kozákov, teda jeden-

Gibraltár.

Križiak «Zenta», ktorý na černo-horských vodách 16. augusta po hrdinskej obrane ponorily francúzske lode.

krát stotisíc ľudí poslali proti nám a túto armádu sme v dvojdňovej bitke porazili a zahnali ku rieke San. Pri Przemysli zahynulo 40.000 Rusov.

Vojna proti Srbom a Černohorcom.

Srbský kráľ ujde do Grécka.

Viedeň, 5. októbra. Dľa zpráv gréckych časopisov ťažké ztraty Srbov veľmi zronive účinkovali na kráľa Petra, ktorý žije v ustavičnom strachu pred nastávajúcimi udalosťami. Kráľ sa teraz už ani v kruhu svojich verných necíti v bezpečnosti. Posledne pokúsili sa o útok proti nemu. Srbský kráľ 25. septembra utiekol do Prizrenu, ale aj tam sa zle cíti a teraz dal zaviesť vyjednávanie medzi svojim dvorom a gréckym kráľovstvom, lebo by chcel, aby mu grécka vláda dovolila, že by sa počas svojej choroby v daktorej gréckej obci, alebo na volaktorom gréckom ostrove mohol zdržovať.

Rozprášená srbská armáda shromažďuje sa medzi Valjevom a Kragujevacom.

Sofia, 5. októbra. Bulharské časopisy píšú, že polozenie Srbska je veľmi kritické a jeho katastrofe nemožno vyhnúť. Časopis vlády «Narodni Prava» píše, že bitka pri Krupanji, ktorá trvala za päť dní, na ducha srbskej armády vraždne účinkovala a srbské vojsko pri najzúfalejšom napínaní síl sotva sa bude môcť dostať do toho polozenia, aby nevyhnutnú katastrofu odstránilo.

Vojenský spolupracovník časopisu «Kambana» píše o srútení sa a o katastrofe obran-

nej čiary Šabac—Krupanj a hovorí, že porážky Srbov skončily sa s neporiadnym útekem. Toto vo veľkej miere spôsobila uhorská jazda, ktorá bojovala s obdivuhodnou smelosťou a energiou. Rozprášená armáda shromažďuje sa medzi Valjevom a Kragujevacom v druhej obrannej pozícii, ale sa dá predvídať, že vždy väčšmi šíriaca sa demoralisácia dlhšie udržanie tejto pozície urobí nemožným.

Panslávske noviny bývalého ministerpredsedu Gešova «Mir» píšú, že v Srbsku panuje strašná bieda, zvlášte v armáde, kde aj to najpotrebnejšie chýbuje. Srbski obyvatelia, ktorí z Nišu a Ťskübu ušli do Sofie, terajší stav srbskej armády držia za povážlivý.

Strašné polozenie Srbska.

Sofia, 7. októbra. Dľa nižskej zprávy, ktorú tu uverejnili, z bojišťa ustavične dochodia vlaky s ranenými, ktorých už vôbec nemajú kde umiestniť. Lekárska opatera je nedostatočná a ranení často za viac dní musia čakať na lekára. Nielen nemocnice, lež i súkromné domy sú prepĺnené ranenými. Ludia, ktorí sem prichádzajú zo Srbska, veľmi tmavými farbami líčia polozenie Srbska. Hovoria, že srbskú armádu začína opanúvať zúfalstvo. Tie proroctvá, ktoré srbské vojenské kruhy na pád vtiahnutia rakúsko-uhorského vojska do vnútra krajiny prizvukovali, nielen že sa nesplnily, lež znaky poukazujú na to, že rakúsko-uhorské čaty nezadržateľne postupujú napred. Noviny «Politika» píšú, že sa rakúsko-uhorská monarchia teraz chystá Srbsku zasadiť smrteľnú ranu a že teraz už nemožno pravdu zatajovať.

Knieža Ďord'a operovali.

Bukurešť, 7. októbra. Dľa z Nišu došlej zprávy knieža Ďord'a, ktorý v posledných bitkách bol ťažko ranený a ktorého priviezli do Nišu, tam operovali.

Nové povolanie pod zbraň v Macedonii.

Saloniky, 7. októbra. Sem došiel chýr, že v Macedonii štyri klasy rezervistov, a síce od 24. po 28. rok veku najbližšie povolajú ku vojenským cvičbám.

Od každého opustení.

Sofia, 7. októbra. V Niši vychodiace noviny «Narodny List» prináša nasledovný pozoruhodný článok:

Ruská offenzíva sa nezdarila. Francúzska a anglická armáda je úplne zbitá, ani nespomínajúc Belgicko, ktoré neodolateľná sila Nemcov už takmer sotrela z mappy Európy. Pritom na Balkáne utvorenie sa trojitého bloku, tak sa zdá, blíži sa ku koncu. Namiesto toho, aby sme sa boli usilovali za každú cenu vytvoriť nám zodpovedajúci balkánsky blokk, urobili to bez nás Turci, Rumuni a Bulhari. A veru tento blokk znamená len silu Rakúsko-Uhorska. Ale súčasne znamená i slabosť trojitej dohody, ktorá neni vstave premôcť silu Nemecka a Rakúsko-Uhorska.

Ruská diplomacia napriek všetkému napruženiu síl nebola vstave Turecko, Rumunsko a Bulharsko zaviesť alebo nastrašiť. Darmo je s nakazenou verejnou mienkou nemožno triežu a múdru politiku sledovať... Že kto je zodpovedný za to, že aj Srbsko vyjde na osud Belgicka, to by už teraz bolo možno ustáliť, len by na cestu triezveho rozmyšľania mali vstúpiť tí, ktorí túto zkažu spôsobili.

Ten prúd — píše ďalej menovaný srbský časopis — ktorý zapríčinil dnešné hriechne polozenie, skoro smetie jeden silnejší protiprúd ktorý bude povolaný zastaviť voz krajiny prv než by zaviazol do konečnej zkažy. Tu teraz už rýchle treba konať, zakrývané klamstvá viac už nemajú miesta. Každý Srb nech otvorí oči, veď od každého opustení, nepriateľmi obkolešení stojíme samotní. Teda sa spojme, hádam nám toto jedno ešte môže pomôcť.

Aj ostatné časopisy celkom slobodne píšú o položení Srbska a vždy sa ozývajú silnejšie hlasy proti Pašičovej vláde, ba i proti Karađordevičovskej dynastii, ktoré krajinu vohnaly do konečnej zkažy.

Dosavádne ztraty Srbov.

Sofia, 7. októbra. Dľa posledného ustálenia dosiaľ padlo 14.000 Srbov a vyše 50.000 ich bolo ranených.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Rozhodujúca porážka Srbov.

(Úradná zpráva. Vydaná 8. októbra večer.) Akcia, zavedená cieľom vyhnania nepriateľa z Bosny, mala ďalší výsledok. Ku našim zďakom, ktoré sme docielili voči černoorským čatám a ktoré už boli oznámené, teraz pripojuje sa **rozhodujúci úder, ktorý sme zavdali srbským čatám**, ktoré cez Višegrad bez boja vtrhly. Ich severný stĺp od Srebenice ku Bajna-Bašte cez Drinu sme už odrazili, medzi čím **vzali sme im vlak a voj s municiou. Hlavnú silu srbských čiat**, ktorá postúpila ku Romanja Planine a ktorá stála pod vedením bývalého ministra vojny generála Miloša Bozanoviča, **naša armáda v dvojdňovej bitke na hlavu porazila a nepriateľ len rychlým útekem sa zachránil od zajatia, ktoré sme z našej strany zamýšľali.** Jedon batalion z ich 11. zemebranného pluku sme zajali, viac rýchlopalných kanónov ukoristili. *Potiorek.*

Odtisknutie Černoorcov.

Mostar, 8. októbra. Z našej pohraničnej stanice, ktorá leží na exponovanejšom bode černoorskkej hranice, asi pred 10 dňami pohly sa do Čiernej Hory štyri naše vrchové brigády, aby toho málo vojska, ktoré má ešte Čierna Hora, úplne rozprášily. O napredovaní našich čiat teraz prišiel sem prvý chýr.

V bezprostrednej blízkosti hranice v dobre opevnenej posícii asi 8000 Černoorcov si za-

Nemecké čaty so strojovými puškami.

stalo. Túto armádu podarilo sa úplne obkolesiť a teraz vedú sa prudké srážky, ale konečné porazenie nepriateľa tu je už len otázkou dní. Dľa chýru vo vnútri krajiny je ešte asi 10—12 tisíc hláv počítajúca černoorská armáda. Vtrhnutie bandí do Bosny od jedného času prestalo. Tohoto jednoduchou príčinou je, že naši statní vojaci a žandári z Bosny už vyhnali bandy, ktoré ta prostredkom septembra vtrhly. Zajati Černoorci sa ponosujú, že pozdĺž hranice bojujúce čaty z Čiernej Hory nezaopatrujú potravou a preto na zbíjanie odkázaní vojaci pre vystatie potravín sú veľmi nespokojní.

Bulharská úradná zpráva o ukrutnosťach Srbov.

Sofia, 8. októbra. Bulharský minister vojny zo Sitigerice dostal nasledovný telegramm:

Z Istipu prišli novší úskosi, ktorí o terrore Srbov rozprávajú hrozné podrobnosti. Istip Srbi prepadli a každého zdravých údov človeka odobrali za vojaka. 283 rodín padlo do srbského zajatia. Obyvateľstvo vystavené je ukrutným trýzneniam. Bulharská vláda túto úradnú zprávu sdělila všetkým štátom.

Nemecko-ruská vojna.

Novšie víťazstvá v Ruskom Poľsku.

Berlin, 7. októbra. Z veľkého válečného stánu úradne oznamujú:

Na východnom bojišti v šuvalskej gubernii pristavili sme napredovanie Rusov proti Východnému Prusku. Pri Šuvalku od 5. tohoto mesiaca so zdarom napádame nepriateľa.

V Ruskom Poľsku nemecké čaty dňa 4. tohoto mesiaca vyhnali ruskú gardovú jágerskú brigádu z opevnených pozícií medzi Opatovom a Ostrovicom, z ktorej asi 3000 mužov zajaly a ukoristily viac kanónov a strojových pušiek.

Dňa 5. tohoto mesiaca poltreťa ruskej jazdeckej divízie a časte ivangorodskej hlavnej rezervy pri Radome sme napadli a zahnali ku Ivangorodu.

Obsadenie Taurogenu.

Viedeň, 8. októbra. «Deutsches Volksblatt» v berlinskom telegramme oznamuje, že nemecké čaty obsadily Taurogen v gubernii Kovno.

Uspokojenie v Berlíne.

Zprávy o víťaznom spoluúčinkovaní nemeckej a rakúsko-uhorskej armády, v Berlíne budia veľké uspokojenie. Po víťazstve vydobitom pri Opatove a Klimontove už v najbližšom čase možno očakávať, že spojenci prekročia riekú Vislu.

Rusi aj z Východného Pruska cúvajú.

Dľa z Königsbergu prišlej zprávy ruské vojská, ktoré novšie vtrhly do Východného Pruska, na celej čiare podarilo sa odtisknúť. Boj teraz vedie sa už na ruskom území. Od Wirballena na juhovýchod viedol sa delostrelecký boj. Rusi strieľali z ťažkých kanónov, ale znamenite ukryté nemecké batterie nevedeli najst. Bodákový útok Rusov skončil sa so strašnou porážkou. Z mrtvol ruských vojakov utvorily sa celé kopce.

Nemecko-francúzska vojna.

Nemecko-francúzska bitka pred rozhodnutím.

Kopenhága, 8. októbra. Dľa londýnskej zprávy časopisu «Nat. Tidende» všetky zprávy srovnávajú sa v tom, že obrovská bitka vo Francúzsku dosiahla vrchola a rozhodnutie ešte tento týždeň musí nastať. Na ľavom krídle boje vedú sa veľmi prudko. Nemci takmer neuveriteľnou vytrvalosťou a dôslednosťou usilujú sa, aby železničnú čiaru dostali do svojej moci. Bitka od Somme na sever je taká hrozná, že za dlhší čas už nemôže trvať.

Odbité francúzske útoky.

Berlin, 8. októbra. Veľký hlavný válečný stán 7. októbra večer vydal nasledovnú zprávu:

Vo Francúzsku na pravom krídle vedené boje ešte nevedly ku rozhodnutiu. Napredovanie Francúzov v Argonnech a na severovýchodnom fronte Verduna boly odrazené.

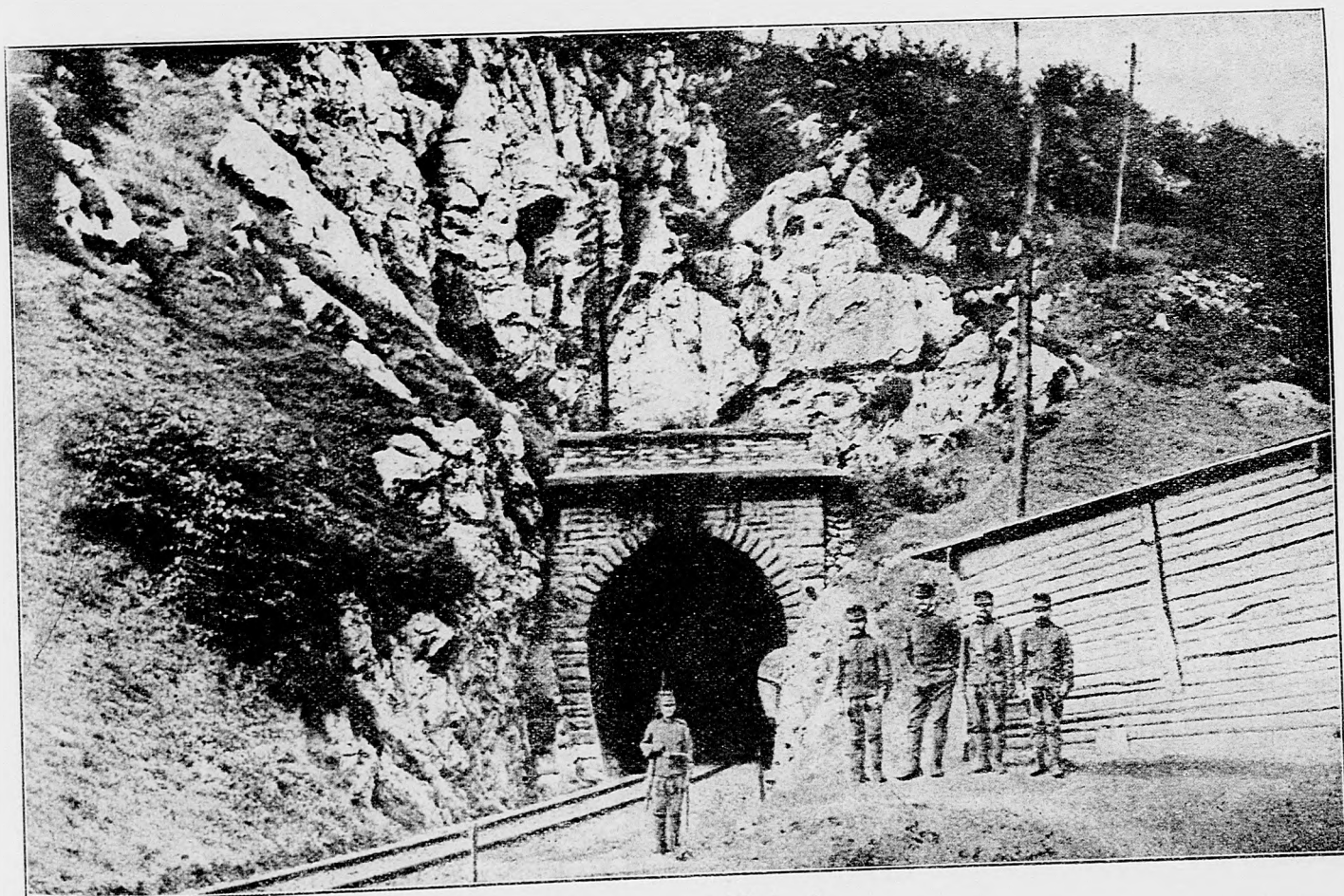
Mesto Antwerpen padlo.

(Zpráva došla v noci z piatku na sobotu o 1. hodine 30 minútách.) Uh. Tel. Kancellária oznamuje z Berlína:

Veľký hlavný vojenský stán 9. októbra večer oznámil: V piatok predpoludním viac pev-

Pred ľud' napomáhajúcou kanceláriou v hlavnom meste.

Landšturmisti strážia tunel.

ností vnútornej ochrannej čiary Antverpena padlo. **Mesto od piatku poludnia je v nemeckých rukách.**

Veliteľ pevnosti a obranná armáda opustila hradby. Nepriateľ už len jednotlivé opevnenia drží obsadené. Ale toto nevplýva na vládnutie nad Antwerpenom.

Významnosť padnutia Antverpena.

Christiania, 10. októbra. Vojenský spolupracovník «Aftenposten»-a, ktorý je dôstojníkom generálneho štábu, o položení na západnom bojišti píše: Keď Antwerpen padne, vtedy nielen že sa vyslobodí 200.000 nemeckých vojakov, ktorých môžu zaviesť na bojište v severnom Francúzsku, lež aj početné ťažké delostrelectvo a títo dvaja činitelia potom prinesú rozhodnutie. Keď možno o tom hovoriť, že víťazstvo začína sa kloniť na niektorú stranu, tak môže byť reč len o nemeckej strane.

Naše motorové kanóny pred Antwerpenom.

Berlin, 10. októbra. Z Rosendaalu oznamujú: Rýchle úspechy Nemcov okolo Antverpena možno ďakovať zvlášte rakúsko-uhorským motorovým kanónom. Belgická posádka sa týchto kanónov náramne bojí.

Belgický kráľ ušiel.

Hága, 9. októbra. Kráľ Albert ľahko ranený ušiel z dobíjaného Antverpena a už i prišiel do Salzaete. Belgická kráľovná následkom veľkých rozčulení, ktoré v minulých týždňoch prežila, onemocnela.

Salzaete, kam belgický kráľ ušiel, je od Gentu na sever bezprostredne pri hollandskej hranici.

Armády Klucka a Bülowa ďalej napredujú

Berlin, 10. októbra. «Vossische Zeitung» sdeľuje, že čaty generálov Klucka a Bülowa zaujali predošlé posície okolo Arrasa.

Cúvanie Francúzov.

Milano, 10. októbra. Francúzske časopisy 4. októbra podávajú zprávy o cúvaní spojeneckých armád na viacerých miestach. Časopisy píšú, že Francúzi svoje posície zo strategických príčin museli opustiť, o ktorých len pozatýmne vysvitlo, že neboly prajné pre operácie armády.

Nezdar Francúzov v Hornom Elsasku.

Genf, 10. októbra. Dľa zpráv baselských časopisov v stredu a vo štvrtok byly novšie prudké bitky v Hornom Elsasku medzi Folkensbergom a Ferrettem. Francúzi sa znova pokúsili preraziť nemecké čiary, ale sa tento ich pokus úplne zmaril.

Nemecký cisár o zaujatí Antverpena.

Z Berlina oznamujú, že chýry o zaujatí Antverpena vyvolaly tam nesmiernu radosť. Všetky domy ozdobené sú zástavami. V odborných kruhoch poukazujú na to, že zaujatie Antverpena je jedným z najskvelejších víťazstiev, lebo Antwerpen bol na svete druhou najsilnejšou pevnosťou a jeho opevnenia byly v najúplnejšom smysle slova moderné.

Cisár Vilhelm svojej tetke, Badenskej veľkokňažne Lujze poslal nasledovný telegram:

«Antwerpen sme dnes popoludní bez boja zaujali. S hlbokou pokorou vzdávajme vďaku Bohu za tento veľkolepý zdar. Budiž mu sláva. Vilhelm.»

Napredovanie Nemcov v južnom Francúzsku.

«Frankfurter Zeitung» oznamuje: Z francúzskej strany aj úradne uznávajú, že napredovanie nemeckých čiat v južnom Francúzsku vzbudilo veľmi vážne obavy, lebo nahliadajú, že týmto obkolesenie nemeckého ľavého krídla stalo sa nemožným. «Petit Parisien» vyzýva obyvateľstvo, aby aj v týchto ťažkých časoch ostalo jednotné. Z tohoto upozornenia možno uzatvárať, že v posledné dni byly v Paríži také demonštrácie, ktoré sú pre jednotu Francúzska nebezpečné.

Rumunský kráľ zomrel.

Bukurešť, 10. októbra. **Rumunský kráľ Karol dnes rano zomrel.**

Bukurešť, 10. októbra. Rumunský kráľ Karol na dnes rano zomrel. Včera večer mu ešte nebolo nič, cele pokojne si ľahol a na dnes rano bol mrtvy.

Rumunský kráľ Karol Hohenzollern narodil sa roku 1839. Ako Hohenzollernský princ r. 1866. vstúpil na rumunský trón ako knieža a

r. 1881. stal sa rumunským kráľom. R. 1869. pojal si za manželku kňažnu Alžbetu Wied, chýrnu spisovateľku známu pod menom Carmen Sylva. Manželstvo bolo bezdetné. Novým kráľom rumunským je dedič trónu princ Ferdinand, syn brata nebohého kráľa Karola, ktorého adoptoval a rumunský snem uznal za dediča trónu.

Vojna na mori.

Utonuvšie anglické parníky.

Londýn, 5. októbra. «Lloyds» dostal z Ostende zprávu, že anglický parník «Dawdon», ktorý bol na ceste z Hullu do Antverpenu, v noci z 2. na 3. októbra narazil na mínu a utonul. Deväť ľudí zahynulo, osem zachránila jedna rybárska loďka a zaviezla ich do Ostende. Anglická parolod «Belgian King», ktorá chodí medzi Caribradom a Trapezuntom, pri predhori Kurlí z neznámej príčiny utonula.

Nemecký obrnený križiak «Leipzig» na vodách severného Peru potopil anglickú obchodnú parolod «Bankfield». Na anglickej lodi bolo 6000 tún cukru v hodnote asi poltrefa miliona mariek.

Dobíjanie Čingtuana.

Berlín, 8. októbra. Osobitý zpravodajca časopisu «B. Z. am Mittag» oznamuje, že pri prvom útoku proti čingtauským šiancom pechoty spojené japonské a anglické čaty sme odbili. Nepriateľ ztratil 2500 mužov. Účinok nemeckých mín, kanónov a strojových pušiek bol zničujúci. Pravé krídlo spojencov rakúsko-uhorský križiak «Kaiserin Elisabeth» a delová korvetta «Jaguar» účinné bombardovali. Ztrata Nemcov je nepatrná. Japonci čakajú posilu z Japonska.

Všetky berlinské časopisy pozdravujú zdarné zamiešanie sa rakúsko-uhorského križiaka «Kaiserin Elisabeth» do boja v Čingtaue a vyslovujú radosť nad tým, že zbranné priateľstvo Nemecka a rakúsko-uhorskej monarchie aj spoločný boj a spoločné zdary na ďalekom Východe zaoceľujú.

Anglická parolod' utonula.

Berlín, 8. októbra. Dľa rotterdamskej zprávy «Lokalanzeiger»-u anglická parolod' «Ad-

mount» na Severnom mori narazila na mínu a utonula.

Turecko nepopustí.

Viedeň, 9. októbra. «Reichspost» oznamuje z Carihradu, že nezodpovedá pravde chýr, že trojitá dohoda pre zavretie Dardanell Turecku poslala ultimát. Pravda je to, že Angličania zprvu sľubami, pozdejšie vyhrážkami ku tomu chceli prinútiť Turecko, aby sa tak chovalo, ako sa trojitej dohode páči. Rozhodne tvrdia, že anglické pokusy nemaly žiadneho zdaru. Niet toho tlaku, na ktorý by Turecko popustilo.

Talianско-francúzsky konflikt.

Rím, 9. októbra. «Corriere della Sera» oznamuje z Tunisu, že francúzske čaty obsadily jednu obec, ktorá patrí ku Tripolisu. Jestli tento chýr zodpovedá pravde, tak medzi Talianskom a Francúzskom môže vzkrásnuť konflikt, ktorého následky nemožno predvídať.

Marokko proti Francúzsku.

Carihrad, 9. októbra. Dľa zprávy jedného tunajšieho časopisu povstanie v Marokku sa vždy väčšmi šíri. Náčelníci najpoprednejších kmenov chodia z mesta do mesta a proti Francúzsku hlásajú «svätú» vojnu. Aj na tých miestach, kde povstanie ešte nevypuklo, možno pozorovať pohyb proti Francúzsku.

Protiruská nálada v Persku.

Viedeň, 9. októbra. Z Carihradu oznamujú, že celé obyvateľstvo Perska opanovala veľmi silná protiruská nálada. Teraz, keď je obranná sila Ruska zaujatá bojami obrovských rozmerov, obyvatelia Perska všeobecne žiadajú, aby Rusko bolo premožené. Z mnohých strán prejavujú žiadosť, aby sa Persko zbranne obrátilo proti Rusku. Ku tomuto smerujúci pohyb, tak sa zdá, neostane bez výsledku. Počut, že vláda už i robí prípravy k takejto akcii. Pohraničné kraje Ruska znepokojujú silné bandy perských Kurdov. Udajne aj iné kmeny chopily sa zbrane a vrenie proti Rusku vo všetkých častiach krajiny je veľmi intenzívne.

Proti rozširovateľom falošných chýrov.

Pred jedným novomódnym a zvláštnym remeslom zachlopil dvere minister vnútorných záležitostí Ján Sándor, ktorý pod č. 9271/1914. vydal prísne nariadenie proti rozširovateľom falošných chýrov v týchto bojovných časoch. Proti ktorým toto nariadenie zneje, tých kariéra započala sa s prvým odkázaním vojny, ako že vojna vôbec nie teraz produkuje prvý raz obdivuhodné kariéry.

V časoch trváceho pokoja v prevažnej väčšine neznamenalí nič, boli obyčajnými všednými ľuďmi, ktorých celé verejné účinkovanie záležalo z toho, že na hlučných ľudových shromaždeniach tu i tu skákali rečníkom do reči. Na prvé chýry o vojne však odrazu poskočili do popredia verejnej zaujímavosti v hostincoch, kaviarňach a na rohoch ulíc, sem im dopomohlo ich niekoľko takých vlastností, ktoré možno bársjako pomenovať, len nie bojovným mravom, ich zbaaelosť, obmedzenosť a všetečná neumelosť.

Týchto ľudí zamestnanie pozostáva z toho, majstrovstva, že na ich slová v srdciach ich spolublížnych zmrzne všetka krv, je iste vďačné a súce ku tomu, aby vzbudilo pozornosť. Ako by sme aj nespozorovali toho smutného muža, ktorý i v čase najskvelejších vífazstiev prelieva horké slzy a ktorý pod rúskom všeobecného oduševnenia ustavične hľadá púšte národných veľkých cintorínov. Nuž ale keby len on sám trpel, keby len svoje srdce rozorvával a keby len svoju polievku robil slanou svojimi ťažkými slzami: to by ešte obstálo, to by ešte nebola taká veľká chyba. Ale ho nebezpečným robí, že vždy hrá zasväteného človeka, také válečné skutky posudzuje, pri posúdení ktorých sa historici ešte i o sto rokov jedon druhému pustia do vlasov a vždy také auktority pomenúva čo bezprostredné pramene svojich «zpráv», ktoré nielen že nepozná, ale ktorým snád ani svoju návštevenku nemôže poslať.

Tomuto už skutočne bolo treba koniec urobiť. Každý má právo, aby sa obával, ale nikto nemá práva ku tomu, aby falošnými chýrami zavádzal iných a aby rozsieval semeno ochabnutia vtedy, keď povinnosťou všetkých nás je,

aby sme s oduševnením dôverovali tým, ktorých ruky, srdce, modzgy snád na viac století rozhodnú nad osudom Uhorska. K tomuto nemá práva obávajúci sa ani vtedy, keď si myslí o sebe, že neni zbabelým, len — pessimistom. Lebo luhať ani pessimista nesmie.

Nariadenie ministra vnútra je nasledovné:

Vždy hustejšie prichádzajú ponosy pre vymýšľanie a rozširovanie takých strašlivých chýrov v súvis s vedením vojny, ktoré sú súce ku tomu, aby v širokom obecenstve nepokoj a bázeň bez príčiny vzbudily. Každý vážny človek prinútený je uznať, že vymýšľanie a rozširovanie takýchto falošných chýrov verejný poriadok a verejnú pokojnosť, udržanie a napomáhanie ktorých práve v takýchto ťažkých časoch je dvojnásobnou povinnosťou, vo veľkej miere znebezpečuje. Z tejto príčiny vymýšľanie a roztrusovanie takýchto chýrov prísne zabraňujem a prestúpenie tohto zákazu na základe 1. odseku XL. z. čl. z roku 1879. za priestupok vyhlasujem. Následkom tohto každého, ktorý v súvis s vedením vojny po 1. strašlivý chýr vymyslí, alebo nepravdivý strašlivý chýr rozširuje, alebo po 2. niekoho poranenie, smrť alebo padnutie do nepriateľského zajatia tvrdí alebo rozchyruje bez toho, aby sa o pravdivosti toho z úradnej zprávy alebo iným pochybnosť vytvárajúcim spôsobom bol presvedčil, alebo po 3. vymyslí iný taký chýr alebo taký falošný chýr rozširuje, ktorý je súci ku tomu, aby v obyvateľoch vzbudil bázeň alebo strach, pre priestupok treba potrestať zavretím až na 15 dní a peňažnou pokutou až po 200 korún. Pre tento priestupok pokračovanie patrí do kruhu účinkovania administratívnych vrchností čo trestných súdov, na území hlavnomestskej polície však do kruhu účinkovania uh. kráľ. štátnej polície.

V Budapešti, 1. októbra 1914.

Ján Sándor, vl. r.

Pomocná akcia na vidieku.

Podžupan abaujskej stolice v záujme sbierania posteľnej a inej bielizne, zaviedol akciu na území stolice. Dedinský ľud s veľkou láskou usiluje sa pomáhať raneným vojakom. Na stoličný dom každý deň na vozoch dovážajú bielizeň. Doteraz sossbieralo sa 2192 posteľných plachiet, 3123 zahlaviek, 3430 priehavov, 5 paplanov, 5131 košiel, 3326 spodných nohavíc, 4312 vreckových ručníkov, 981 párov onúe, 122 párov štrim-

fiel, 37 servitkov, vela plátna, flanelové prikryvadlá, obruse atď.

V Prešove panie a slečny na hlavnej ulici na podporu rodín narukovaných sossbieraly 1900 korún.

Novovesskému spolku Červeného Kríža dali: novovesská správa boršodsko-miškovského parného mlýna 100, hlavná správa toho istého mlýna 300, novovesská Chevra Kadiša 100 a spišsko-novovesský sporiteľný a úverkový ústav 100 korún.

Kéžmarskej filiálke Červeného Kríža miestny spolok sv. Antona dal 100 korún.

V Mariahute vo Spiši zariadili banícku nemocnicu pre 15 ranených; správa banícka vzala na seba i úplné zaopatrenie ranených.

Všetky tatranské kúpele zariadily nemocnice pre ranených a síce pri Štrbskom plese pre 250, v Tatranskej Lomnici pre 280, v Smokovciach pre 200, v Nových Smokovciach pre 80, v Tátraszélplaku pre 100, v Tátraháze pre 100 a v Barlangligete pre 80 ranených.

V oravskej Jablonke tiež zariadia nemocnicu pre ranených.

CHYRNIK.

Pápežský štátny sekretár zomrel. Z Ríma oznamujú, že kardinál Ferrata, štátny sekretár nového pápeža, ktorý toto skvelé a dôležité postavenie len pred týždňami zaujal, v sobotu o pol tretej hodine zomrel. Až do posledného okamženia bol pri povedomí a dojímave lúčil sa so svojim okruhom. Kardinál Dominik Ferrata narodil sa r. 1847. v Gradeli. Vo Vatikáne zavčas poznali jeho diplomatické schopnosti. Už Rampolla ho bol poslal na lissabonskú nunciaturu za auditora, potom dostal sa do Paríža medzi čím stal sa biskupom. Pápež Lev XIII. r. 1887. vymenoval ho za nunciusa do Brüssela a r. 1891. v tejto hodnosti dostal sa do Paríža. Za kardinála bol vymenovaný r. 1896. a odtedy stále žil v Ríme.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia, osvietený pán biskup spišský dr. Alexander Párvy vo svojom 15-om obežnom liste uverejňuje vyzvanie ku zbierke na ciele vojsko napomáhajúceho úradu; jednotlivé milodary alebo sossbierané obnosy poslať sa majú k diecesánskemu úradu. V ostatnom obežnom liste nariaduje osvietený pán biskup svojim kňazom, aby pri predbežnom upovedomení veriacich v niektorý deň «requiem» držali za dušné spasenie padnutých vojakov a aby pamätali na nich aj vo svojich každodenných sv. omšách. — Farársku zkušku (synodálku) so zdarom složili Roman Lukács, duchovný v Dzedzinkách, a Aladár Papp, duchovný čo Vyšnom Slavkove. Kapláni Jozef Szlaniczay v Lipt. Sv. Kríži a Béla Vittkovszky v Revúci sú vzájomne prelození.

Z biskupstva košického. Z Košíc oznamujú: Osvietený pán biskup dr. Augustin Fischer Colbrie s apoštolickou horlivosťou dá príklad svojim kňazom, že ako

treba konať lásku k bližnému. Osobne rad radom navštevuje ranených v nemocniciach, posmeľuje ich a jestli je potrebné, poskytuje im aj duševného potešenia. Celé hodiny strávi spovedaním ranených a udeľovaním sv. prijímania. Staral sa o to, aby i na železničnej stanici boli kňazi, aby v zomierajúcom stave došlým raneným už tam mohli udeľovať duševnú potechu. Do nemocnice nákazlivých chorôb tiež postavil kňaza. Riadiacim kruhom oddal väčší obnos peňazí, aby ranení dostali mohli dostatočnú čistú bielizeň, teplého jedla, na železničných stanicach a v nemocnici nákazlivých chorôb ale čaju. Nezapomenul ani na duchovný pokrm a zčiasťky osobne, zčiasťky skrze svojich kňazov rozdelil medzi ranenými modlitebné knižky a dobré čítania v cene viac sto korún.

Biskupi medzi ranenými. Spišský biskup dr. Alexander Párvy minule navštívil v podhradskej nemocnici Milosrdných opatrovaných 20 ranených. Každého oslovil a posmelil. Láskavosť jeho veľmi dobre padla raneným hrdinom. Pred svojím odchodom biskup každého ponúkol s cigarmi a cigaretami a udelil im svoje požehnanie. Baňskobystrický biskup dr. Wolfgang Radnai navštívil baňskobystrické rezervné nemocnice a prichovával sa ku každému ranenému láskavými a potešujúcimi slovami. Návšteva biskupova zapríčinila medzi ranenými veľkú radosť. Kardinál knieža-primas dr. Ján Csernoch navštívil ostrihomskú nemocnicu «Kolos», v ktorej opatrujú 110 ranených vojakov. Kardinál oslovil veľmi moc ranených a pre každého mal potešujúce slovo. Päťkostolský biskup gróf Julius Zichy znovu navštívil ranených vojakov v jeho sídelnom meste opatrovaných. Oslovil, tešil každého. Ranených hlboko pohla láskavosť biskupa. Biskup prispel mnohými darmi ku zaopatreniu ranených.

Katolícke kňazské majetky na válečné ciele. Rábsky kanonik dr. Štefan Sinkó na opatrovanie ranených vojakov obetoval 10.000 korún. — Jágerský arcibiskup dr. Ludvik Szmrecsányi na válečné ciele dal znovu 4000 korún a k obetivosti vyzýva i svojich duchovných, jágerskí kanonici Anton Párvy a Gabriel Csekó na vojenské ciele dali po 2000 kor., na podobné ciele darovali: spisovateľský jágerský diecesánsky spolok 200; ostrihomskí Benediktíni 175 a biskupi gróf Zichy, gróf Batthány a Boromisza, ako novú obeť, po 100 kor. Na opatrovanie ranených, umiestnených v domovni budapeštianskej Marianskej kongregácie, ako aj na opatrovanie detí narukovaných vojakov obetovali: Vesprímsky biskup barón Karol Hornig, čanádsky biskup dr. Julius Glattfelder, spišský biskup dr. Alexander Párvy a praepoštstvo v Čorne po 200, jágerský arcibiskup Ludvik Szmrecsányi a Otto Lakatos, provinciál uhorských Minoritov, po 100 kor. — Biskup dr. Vilhelm Fraknoi na vojenskú modlitebnú knižku, ako aj na dobré knihy k čítaniu pre ranených dal po 250 korunách. — Biskup Michal Bogisich z Ostrihoma ťažko raneným, opatrovaným v Ostrihome dal 154 flášek fajného vína.

Testameat jedného farára. Jozef Trenhauser, nebohý farár obce Hegyközcsatár, ktorý ešte v svojom živote pre útulňu Sv. Ladislava složil základinu 50.000 korún, v svojom testamente na väčšie kultúrne ciele biskupstva, v ktorom účinoval, nechal 105.000 korún.

Katolícka cirkev za školu. Vesprímska kapitula na obnovenie rím.-katolíckej školy v obci Zákány dala 1000 korún.

Pokutujú rozširovateľov falošných chýrov. Lazara Bogdanoviča gr.-kat. duchovného v Eszéku a jeho švágerinu Olgu Mitrovicu pre rozširovanie strašlivých chýrov odsúdili na 14 dní do sprísneného žalára.

Voľba mešťanostu v Prešove. Doterajší mešťanosta utiahol sa na odpočinok. Za nového mešťanostu vyvolený je Jozef Faragó, mestský mernický radca.

Padnul ordonančný poručík Franca Ferdinanda. Kapitán Engelbert Pilz, ostatný ordonančný poručík arcikniežata Franca Ferdinanda, v ostatných víťazných bojoch padnul na srbskej zemi.

Žiaci ako dobrovoľníci. Z Novej Pešti oznamujú že všetci žiaci ôsmej triedy novopeštianskeho štátneho hlavného gymnázia, počtom 25, hlásili sa u vojenského veliteľstva za dobrovoľníkov.

Vznešený príklad jedného spišského poľného Batizovský okresný poľný Ján Liptay v tieto dni písal svojmu horárovi, aby z jeho popraveného platu, ktorý by mal dostať, zadržal 100 korún pre siroty v boji padnutých proti Srbom a Rusom a spolu ho poprosil, žeby i ostatných poľných a lesných sluhov oslovil k milodarom na ten cieľ.

Radostný deň ruského cára. Novovesské noviny «Szepesi Lapok» v jednom čísle minulého týždňa uverejnili nasledujúcu zprávu: Trápnu senzáciu a zdeseenie vzbudí to odhalenie, ktoré skrže naše noviny pochodí svetovú tlač. Tajnosť bola vyjavená v Krabušiciach, kde jeden precestujúci zajatý ruský vojak skrýval pri sebe jednu medailu, a jako dáky drahocenný poklad odovzdal ju len na veľké nahovárание, za dobré drahé peniaze. Na tej medaille s cyrilskými literami: stojí to: «Radostným dňom cára je 28. júni 1914.» Ani povedať nemusíme, že to dátum znamená deň zavraždenia manželského páru následníka trónu.

Sbierka jágerského arcibiskupa. Jágerský arcibiskup Ludvík Szmrecsányi v svojom arcibiskupstve zariadil sbierku na ciele Spolku Červeného Kríža a vojsko napomáhajúceho úradu. Doteraz sossbieralo sa 30.000 korún, ktorý obnos arcibiskup poslal ministrom domobrany.

Zatvárajú krčmy. Zo Skalice oznamujú: Vládny komissár nitrianskej stolice predstavenstvu mesta Skalice nariadil, aby krčmy v meste cez týždeň zatvorené boly večer od 7-ej, v nedeľu a vo sviatok ale predpoľudným od 10-ej hodiny,

Vojenský kňaz na lietadle. V jednej severnofrancúzskej bitke smrteľne bol ranený istý nemecký officier, ktorý bol istý, že hneď zomre. Posledná jeho žiadosť bola, aby mohol prijať sviatosť zomierajúcich.

Na blízko nebolo ale katolíckeho kňaza a už už mysleli, že dôstojník dokoná bez potešenia viery. Vtedy nadišla jednému vojenskému vetroplavcovi veľkolepá myšlienka, potešil officiera, že o niekoľko hodín vyplní sa jeho posledná žiadosť. Sadnul si na lietadlo a letel do vojenského stánu na dve hodiny ležiaceho a na lietadle doniesol vojenského kňaza. Zomierajúci officier vyspovedal sa ešte zavčasu, prijal posledné pomazanie a v povedomí utešene skončeného života, ducha svojho vypustil medzi rukami kňaza. Kňaz potom s vetroplavcom na lietadle medzi hroznými nebezpečenstvami vrátil sa do stánu.

Hrdinskí uhorskí kňazi na bojišti. Z Košíc píšu: Nakoľko rozličným chýrom z bojišťa veriť možno, Štefan Urbán kaplán z Boldogkőváralja, zomrel na bojišti a Arnold Bakajsz kaplán z Tótsóváru, vprostred hrdinského konania svojej povinnosti — ako z hodnoverného prameňa čujeme — dostal sa do ruského zajatia.

Dojímavá obetivosť. V Kolíne v Nemecku jedna slúžka všetky svoje usparené peniaze, 2196 mariek, obetovala na potreby vlasti.

Chýry zo Spiša. Z 9-ého uh. kráľ. honvédskeho pluku pre hrdinskosť nasledujúci boli vyznačení: vojenský záslužný kríž s válečnou ozdobou dostali: major Ladislav Juhász, kapitáni Julius Tavassy, Koloman Németh, Tomáš Darvas, Pavel Kátay, nadporučíci Rudolf Pósch Ján Schreiber, gróf Marcell Stomm a poručík Ludvík Dede. Železno korunový rád tretej triedy s válečnou okrasou dostal podplukovník Franc Jankovich. Najvyššie kráľovské uznanie sdelené bolo nadporučikom Eduardovi Bizony, Jozefovi Funk, Ernestovi Báró, Imrichovi Kohut a Štefanovi Szabó. — Kapitán Karol Wesely, zať Jozefa Engelmayera, bývalého predsedu levočskej kráľ. súdnej stolice hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti. Za jeho dušné spasenie 30. sept. odbavené bolo Requiem v levočskom farskom kostole. Engelmayer v jeden deň na bojišti ztratil dvoch zaťov kapitánov. — V spišsko-sobotskej vojenskej nemocnici zomrel jeden ťažko ranený obecný vojak 30. honvédskeho pešieho pluku. Oplakáva ho manželka a štvoro malých detí. — Markušovský rím. kat. učiteľ Jozef Vartovník na haličskom bojišti ťažko bol ranený na Javej nohe. — Z ranených v Kézmárku opatrovaných vyzdravelo už asi 100 a navrátili sa k svojim čatám. — Novovesskej filiálke Červeného Kríža Imrich Antal prenájomník novovesského železničného hostinca daroval 100 korún a tomašovský okresný notár Ondrej Garzsik 15 sväzkov kníh. Kézmárskej filiálke Červeného Kríža súkromník Béla Szifft z Grácu poslal 200 korún. Pre vojenskú nemocnicu starovesskej filiálke Červeného Kríža sossbieralo sa v richvaldskej farnosti 75 korún 13 halierov hotových peňazí, 37 metrov plátna, 7 plachiet, 3 uteráky a 4 vreckové ručníky. — Do Spišského Podhradia v minulé dni došlo mnoho utekancov z poľského Krosna. — V Podolíni do 6. októbra na koleru zomrelo 6, do toho dňa ochorelo 110 osôb. V Kézmárku 30. septembra ustálili jeden pád kolery. —

V Levoči na neistý čas zavreli stredné školy, taktiež i podolinské hl. gymnázium piaristov. Jozefa Ranezayho, profesora levočského kat. hl. gymnázia minister vyučby vymenoval za direktora do štátneho gymnázia v meste Nagykálló. — V Krompachoch neprestane obecná občianska chlapčenská a dievčenská škola (polgárka). Minister náboženstva a vyučby konečne rozhodol, že veľká otec Krompachy povinná je riadne udržiavať tak občiansku chlapčenskú ako aj dievčenskú školu, pre obe školy do 1. sept. 1919. povstaviť má novú školskú budovu. — V Magure po dáždnom a chladnom čase 7. októbra za niekoľko hodín sneh padal. Gazdoviá sú veľmi ustarostení, lebo niektorých obciach okrem zemiakov a kapusty je ešte aj hodne ovsu a trojky na poli

Vojenské chýry.

Jako sa možno prezvedet o narukovaných vojakoch? Nesmierny je počet tých vojakov, ktorí z krajov národnostami obývaných išli do vojny. Kancellária spolku uhorského Červ. Kríža upovedomuje obyvateľov Uhorska nemaďarskej materinskej reči, že jestli nevedia po maďarsky, v svojej materinskej reči sa môžu obrátiť ku kancellárii, ktorá vždy odpovie v tej reči, v ktorej sa dopytovali u nej.

Vojakom slobodno baliky posielat. Minister obchodu nariadil, že vojakom, ktorí sú na bojišti možno zas cestou vojenskej pošty baliky posielat. Baliky môžu obsahovať šatstvo a vojenské vystrojenie, teda teplé spodné šaty, bielizeň, bakanče, zbraň, vojenskú rovnošatu. Patričný poštový úrad má právo balík dať otvoriť, aby sa o jeho obsahu presvedčil. Balík nesmie byť ťažší než 10 kg. a dlhší alebo širší než 80 cm. Balík zapakovaný má byť do takej látky, ktorá nepremokne alebo do drevenej škatule. Adresa má byť tak napísaná jako na vojenských poštových korrespondentkách. Za dopravu platí sa do 5 kgrammov 60 halierov, za každý ďalší kilogram 10 halierov.

Ranení v kráľovskom kaštieli. V Gödöllövskom kráľovskom kaštieli 17. septembra otvorili nemocnicu pre 40 zotavujúcich sa dôstojníkov a 60 vojakov. Zariadenie nemocnice previedlo sa pod dozorom uhorského nádvorníka kniežata Mikuláša Pálffyho.

Ruskí a srbskí zajatci v Ostrihome. Následkom vyššieho nariadenia ruských ranených, ktorých v Ostrihome opatrujú, akonáhle sa natoľko zotavia, že ich netreba v nemocnici liečiť, hneď preložia do tábora zajatcov a odtiaľ ich prípadne odvezú na inú stanicu vojenských zajatcov. V Ostrihome teraz opatrujú asi 800 ruských ranených v dočasných nemocniciach a v tábore je asi 2000 ľahšie ranených zajatcov. Zo srbského bojišťa minule 370 komitáčov priviezli do ostrihomského tábora. Najstarší z nich sú asi 50, najmladší 16-roční.

Občianska stráž na vidieku. Prešovskí policajti takmer bez výnimky na bojišti konajú službu. Preto mešťanosta Viktor Saly vyzval obecnosť mesta k

utvoreniu občianskej stráže. Následkom vyzvania dosiaľ sa asi 100 osôb prihlásilo za strážnikov a takto sa občianska stráž mesta najbližšie utvorí.

Ranení vojaci v Baňskej Bystrici. Z Baňskej Bystrice píšú, že v mestskej kasárni zariadili nemocnicu pre 600 ranených vojakov. Na iniciatívu nadžupana baróna Ludvika Kürthyho a mešťanostu Júliusa Csesznáka bola zavedená spoločenská akcia, ktorej dosavádznym výsledkom je, že mesto už teraz je vstave zaoopatrené 2000 ranených. Na opatrovaní chorých činne sa súčastňujú aj panie mesta. Vystrojenie nemocnice hromadne nasnášalo obecnosť. V tomto ohľade najkrajší príklad podala rada mesta Kassel v Nemecku, majetkom ktorého mesta sú sliačske kúpele, keď všetky posteľe z kúpeľa prepustila nemocniciam a to isté urobil aj majiteľ kúpeľov Borosznó.

Verná paripa. V nemecko-francúzskej vojne r. 1870—71. mrtvolu vo vojne padnuvšieho jazdeckého kapitána tak našli na bojišti, že jeho kôň stál pri ňom a hlasne hrdžal. Podobný, ačkoľvek nie tak tragický príklad vernosti zvierata udal sa teraz v bitke pri Satanove v Rusku. Pod honvédušarským nadporučikom Žigmundom Talliánom padol kôň a nadporučík bez povedomia ostal ležať na zemi. O pár sekúnd prišiel k sebe a štvornožky vliekol sa späť v hustej záplave gúľ. Konečne vyšiel z oloveného dážďa, ale na zachránenie sa nemohol ani myslieť, lebo nemal koňa a bol na vidieku, na ktorom sa len tak hemžili kozáci. Vtedy počul hrdžanie koňa a zazrel svoju vernú paripu, ktorá s rozšírenými nozdrami ňuchala svojho gazdu. Múdre zviera, ktoré len ľahšie bolo ranené, na volanie nadporučika prišlo k svojmu pánovi, ktorý vysadol na svoju paripu a takto si zachránil život.

Honvédušský minister pozdravil honvédov. Honvédušský minister barón Samuel Hazai po zakončení prvej fázy vojny, honvéduške divízie telegraficky pozdravil a nad ich dosavádznym smelým a neunavným držaním sa vyslovil svoju radosť. Súčasne dal výraz tej svojej pevnej nádeji, že honvédi až do konca neohrozene budú bojovať za vlasť a za kráľa.

Mrtví a ranení.

Cis. a kráľ. dvorná tlačiareň vo Viedni z poverenia spoločného ministerstva vojny, o mrtvých a ranených našich hrdinoch posiaľ vydala 21 menoslovov. Z týchto menoslovov, nakoľko možno, uverejníme mená našich hrdinov z tých regimentov, ku ktorým assentujú z krajov Slovákmi obývaných. Tieto menoslovy pravda neni sú úplné a podobne nemožno zcela ručiť ani za správnosť mien v nich predchádzajúcich.

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédušský pluk; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Bokor Desider z Kuklovej chorý v Póle, Brestovský Arnošt z Rim. Soboty 37. ppl. chorý vo Veľ. Várade, Bunte Baltazar 71. ppl. chorý vo Veľ. Várade, Bunta Baltazar 71. ppl. chorý v Rzeszówe, Maderič Jozef 13. hp. chorý v Krakove, Muráň Jozef 71. ppl. chorý v Rzeszówe, Zeleňovský Matyáš 4. hp. z Békés Čaby, chorý vo Veľ. Várade, Žilák Matyáš 4. hp., chorý vo Veľ. Várade. Nadporučík Batušič Ján 71. ppl. ranený leží vo Viedni, nadporučík Thergoth Jozef 71. ppl. ranený leží v Krakove, Koreň Štefan 24. ppl. z Detvy ranený leží v Mostare

Dr. Ivan Beblavý kadet-feld., 4. ppl. zo Sobotišťa zomrel, Ján Ďuroš 25. ppl. komp. 16. Horná Strehová, Havričák Št. 92. komp. 16. Lúčky, Ivan Samuel ppl. 25. komp. 13. Felsőpercsény (Zvolenská), Jakuba Samuel ppl. 25. komp. 13., Málnapatak, Andrej Kardelis ppl. 6. komp. 7., Kyšáč zajatý, Andrej Kollár ppl. 6. M.-G.-A. Nr. 1. Pivnica, Martin Krejčík ppl. 6. komp. 6. Kysáč, Štefan Lakato ppl. 25. kompl. 14. Detva, Pavel Madacký ppl. 25. komp. 14. Detva, Pavel Madacký ppl. 25. komp. 14. Detva, Pavel Madacký ppl. 6. komp. 6. Kysáč, Ján Maďar ppl. 6. komp. 11. Pivnica, Michal Michal ppl. 6., komp. 11. Laliť, Ondrej Očenáš ppl. 6. komp. 11. Kysáč, Ján Pavlovič ppl. 6. komp. 11. Laliť, Georg Pečník ppl. 6. komp. 11. Laliť, Jozef Petráš ppl. 6. komp. 11. Selena, Ondrej Pucovský ppl. 6. komp. 5. Petrovec, Pavel Školník ppl. 6. komp. 7. Petrovec, Pavel Snida ppl. 6. komp. Petrovec, Štefan Zihlavský ppl. 6. komp. 6. Pivnica, Jozef Mištuna ppl. 12. komp. 14., Štefan Rebrow ppl. 12. komp. 14. mrtvý, Pavel Benda ppl. 72. komp. 6., Ján Blka ppl. 72. komp. 7., Ján Bimbal ppl. 72. komp. 6.

Zo 72. peš. pluku boli ešte ranení: Bangó Ludvik 5. kompania, Baričič Mikuláš 7. komp., Borsanyi 6. komp., Martin Braniš 5. komp., Buchta Ján 6. komp., Ján Čajkovič 5. komp., Michal Hansuth 5.

komp., Hyža Martin 6. komp., Holzmann Bedrich 5. komp., Horváth Matej 6. komp., Horvát Michal 15. komp., Körmendy Ján 5. komp., Kolompár Lorenc 5. komp., Kubinský Ján 5. komp., Kukumberg Franc 6. komp., Luriš Štefan 7. komp., Karell Andrej 6. komp., Földváry Benedek 5. komp., Fonyadt Juraj 6. komp., Frank Desider 6. komp., Göcze Géza 6. komp., Masarovič Franc 6. komp., Mifkovič Vendel 6. komp., Milukik Pavel 6. komp., Milacz Jozef 6. komp., Nagy Franc 6. komp., Neuwirth 6. komp., Paulik Ján 6. komp., Pichler Jozef 6. komp., Pisečný Jozef 5. komp., Poplasen Pojo 6. komp., Poslušný Ján 5. komp., Arnold Rác 5. komp., Rehák Ján 6. komp., Remenár Jozef 8. komp., Skandera Štefan 6. komp., Daniel Skrimiar 6. komp., Ignác Stross 6. komp., Szabó Alojz 6. komp., Szalai Mikuláš 5. komp., Stanek Ignác 6. komp., Štefan Tancoš 6. komp., Tomič Pero 7. komp., Vidovič 6. komp., Václav Jozef I. 5. komp., Ján Závodný 5. komp.

V pražských nemocniciach ležia nasledovní: Jozef Klunda z Lunovka 71. ppl., Čajka Michal z Nespál 15. hp., Dlugon Štefan 90. ppl. z Privody, Kocaláb Ján 90 ppl., Moravec Jozef 14. hp., Thümer Alojz 13. hp., Blohút Ignác 13. hp. z Prešporoka, Čermák Ignác 13. hp., Buček August z Prešporoka 13. hp., Mego Štefan, z Hlohovca 13. hp. a Bucha z Rečnice 71. ppl.

Benyo Ján 15. landšt. pluk, Bossáč, chorý leží v zolynskej nemocnici, Duchoň Stanislav 15. hp. Lazany v Turci, leží v zolynskej nemocnici, Drap Juraj 12. pp. Poruba, vo vyšegradskej nemocnici, Fujno Štefan resrev. kadet 16. ppl.; Abrahamocič A. 32. jag. bat. Bártfa, chorý v Eperješi, Adamica Vladimír 11. ppl. chorý v Záhrebe, Beluš Jozef 67. ppl. Lipt. Sv. Mikuláš chorý v Eperješi, Blaško Andráš z Potoka v Liptove, Brtány Ján 67. ppl. z Hýbb (Liptov), Drozdik Ján 67. ppl. Osada (Liptov) a Farkaš Aladár 67. ppl. Erdőbádony (Zvolenská) chor v Eperješi.

Pokračovanie nasleduje.)

Lacné české perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún. Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30, 38, 42 K. — **Metové posteľe.** A červeného cinovatu 1 dobre naplnená perina alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 118. cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 90 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho sňotujeme vo veľkosti dia vole. Trojdilovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoľuje sa pri náhrade porta. **Benedikt Šachsej, Lobes 134. pri Pilsen (Cechy).**

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva **FRANZ BAUMGARTEN** Budapest, VII., Rózsa-u. 27. Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma

administracia

„Krestan“

BUDAPEST

Szentkirályi-utca 28.

Bazilika zláto-kosa.

Ešte aj v hluku svetovej vojny podivenie spôsobí náš veľký obrázkový cenník, ktorý zdarma pošleme každému, kto nás o to na dopisničke požiada. V tomto každý najde presné opísanie dorábania svetochýrnej „Bazilika zláto-kosy“. Dorábanie tejto kosy je veľmi zaujímavé! V našom cenníku uvádzame aj viacej výborných hospodárskych nástrojov a iných zvláštneho upotrebenia predmetov, ktoré jedine u nás sú k dostaniu. — S poštovou dobierkou zasielame:

1 kus revolvera s klincovou guľkou 7 mm. 5-30, 9 mm. 7-50, 12 mm. 8-50 kor.
1 „ „ s bezklincovou guľkou (Central) 7 mm. 6.—, 9 mm. 8.60, 12 mm. 9-20 kor.

Potrebné guľky ratame lacno.

Vlasystrihací stroj K 5.—. Z ebendreva kríž s postriebrenou kovovou postavou k zaveseniu na stenu K 1.—. 1 podobný veľký stojací kríž K 2-70. Postriebrená kovová svätenička na podiv pekná K 3-80. 1 liatý železný kríž ku hrobu, ozdoba cintora 117 cm. vysoký K 8.—. 180 cm. vysoký K 16.—. Sbierateľom objednávateľov našich kôš, po 10 kusoch 1 zdarma, po 30 kusoch zdarma dáme jeden revolver.

Jozef Marosi a syn, Esztergom 15. Dodávateľ primaskeho a hlavnokapitulskeho panstva. Od 51 rokov jestvujúci veľký obchodný dom. Prosíme na každý pád žiadať si náš obrázkový cenník.

Makulatura-papier

(starých novín papier veľmi hodi sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 kor. k dostaniu u vydavateľstva.